

مروری بر اقتصاد مقاومتی در ۱۵ دقیقه

معنا / سوال	پاسخ	توضیحات نویسنده
اقتصاد	تأمین نیازهای نامحدود با استفاده از منابع محدود	الزاما به معنی سهمیه بندی همه چیز نیست ، بلکه مدیریت تولید ، توزیع و مصرف است
مقاوم/مقاومت	نفوذ ناپذیر بودن / استحکام داشتن /مبارزه در مقابل چیزی یا کسی که به شما حمله می کند	تهدید برای هر سیستمی و هر کشوری وجود دارد ، خواه جمهوری اسلامی و خواه ایالات متحده آمریکا
اقتصاد مقاومتی	طوری توزیع و استفاده از منابع و تأمین نیازهای مردم را مدیریت کنیم که در مقابل نوسانات بیرونی تغییرات چشمگیری نکند ، یعنی در مقابل نویزها و مداخله گرهای درونی و بیرونی مقاوم باشد	در اینجا شاید تعبیر "اقتصاد جنگ" در ذهن بعضی شکل گیرد ، کما اینکه برخی از اساتید دانشگاه ؛ اقتصاد مقاومتی را به اقتصاد زمان جنگ تعبیر می کردند ؛ این تأویل اشتباهی است
	یک الگوی علمی متناسب با نیازهای کشور ما است، اما منحصر به کشور ما هم نیست	برخی می گویند شعار است ، در حالیکه خاستگاه علمی دارد (تبیین علمی بودنش وظیفه ی ما دانشگاهیان است ، تا حال چه کردیم ؟!!!)
چه هست ؟ و	درون‌زا است ؛ یعنی از دل ظرفیتهای خود کشور ما و خود مردم ما میجوشد؛ رشد این نهال و این درخت، متکی است به امکانات کشور خودمان.	درون‌زا بودن یعنی با استفاده از نقاط قوت داخلی و استعدادهایش ، شکوفا می شود. یعنی خیلی از المانهای زنجیره تأمین کالاها را در داخل می شود تأمین کرد و البته برخی هم صرفه اقتصادی ندارد ولی آنهایی هم که وارد می شود "ذلیلانه" وارد نمی شود . یعنی داد و ستد پویا...
چه نیست ؟	برون‌گرا است ؛ با اقتصادهای جهانی تعامل دارد، با اقتصادهای کشورهای دیگر با قدرت مواجه میشود. بنابراین درون‌زا است، اما درون‌گرا نیست.	برون‌گراست یعنی توجه اش صرفا به محیط داخلی اش نیست ، تهدیدات و فرصت های کسب و کار جهانی را هم در نظر دارد. پس می تواند در زنجیره ارزش جهانی (GVC) شرکت کند . این یعنی اقتصادی که هم واردات دارد و هم صادرات ؛ در شرایطی متعادل ...
	درون‌گرا نیست	قرار نیست کشور جزیره ای اداره شود ، یعنی دور جمهوری اسلامی دیوار بکشیم و هیچ تعاملی با هیچ کشوری نداشته باشیم !
	مردم‌بنیاد	مردم ؛ یعنی هم عرضه و هم تقاضا

<p>اقتصاد دولتی و بسته نیست ...</p> <p>اقتصاد آزاد هم به معنی چرخش ثروت در بین عده ای خاص نیست ، پول روی پول انداختن عده ای وارد کننده یا سوداگر هم نیست.</p> <p>پس باید شرایط یکسان برای حضور برابر "همه مردم" در رقابت اقتصادی فراهم شود. چگونه؟</p>		
<p>العلم سلطان ...</p>	<p>دانش بنیان</p>	
<p>ثروت فی ذاته خبیث نیست ؛ این نحوه ی کسب و استفاده ما از آن است که روی آن ارزش گذاری می کند...</p>	<p>عدالت محور ؛ عدالت در این برنامه به معنای تقسیم فقر نیست، بلکه به معنای تولید ثروت و ثروت ملی را افزایش دادن است.</p>	
<p>برای همیشه است نه فقط شرایط تحریم ...</p> <p>اگر resistance economy را در گوگل جستجو کنید شاید معادلش عباراتی مانند sanction به معنی تحریم یافته شود .</p> <p>اقتصاد مقاومتی صرفا به معنی اقتصاد زمان تحریم نیست!</p>	<p>همیشه بارور خواهد بود و به مردم کمک خواهد کرد</p>	
<p>پس باید توجه خاص به زیرساختها بشود، کدام زیرساخت ها : فرهنگی ، سیاسی ، اقتصادی ،قانونی ، اجتماعی و ...</p> <p>و این یعنی نیاز است بازنگری صورت گیرد : از قانون تجارت ما تا فرهنگ کاری مان و</p>	<p>معنای آن این نیست که ناظر به مشکلات کنونی کشور است. اقتصاد مقاومتی یعنی مقاوم سازی و محکم سازی پایه های اقتصاد کشور.</p>	
<p>اگر آن عزم ملی پشتش باشد یعنی از مجلس و دستگاه قانون گذار که باید برخی قوانین برای حمایت از تولید کننده را اصلاح کند تا دستگاه قضائیه که باید با مفسدان و سوداگران اقتصادی برخورد کند و از این طرف هم فرهنگ زندگی مردم به سمت همان مفاهیم اصلاح الگوی مصرف – نه به معنی نخور ، نپوش ، راحت نباش ؛ بلکه به معنی درستش- انجام شود ؛ این الگو یک الگوی بومی و دست یافتنی است ولی ...</p> <p>عزم ملی را می طلبد ؛ هم مردم و هم دستگاه های اجرایی</p>	<p>اقتصاد مقاومتی که شعار آن را میدهم، تحقق پذیر است، ممکن است، یا نه، خیالات خام است؟</p>	
<p>بسیاری از ظرفیت هایی که در همان مقاله ای که در بلاگ در خصوص صنایع دانش بنیان و ظرفیت های ایران برای مقابله با</p>	<p>ظرفیت های کشور ما در راستای تحقق اقتصاد مقاومتی چه می باشد؟</p>	

<p>چالشهای آینده (Mega Trends) بیان شده است.</p> <p>فقط باید باور داشت به ... همین سه باور :</p> <p>باور به خدا</p> <p>اعتماد به مردم</p> <p>اعتماد به خود (اعتماد به نفس)</p> <p>پس وقتی حضرت آقا مطالبه فرهنگ می کند یعنی یک تقویت روحیه خودباوری شکل بگیرد ، از آن طرف هم مدیریت طوری باشد ، که بخواند "کار را انجام دهد" نه اینکه "وقت اداری اش را بگذراند" ، و وقتی این دو ایجاد شود عزم ملی شکل می گیرد و این عزم خودش کمک می کند به کامل شدن آن مدیریت و آن فرهنگ و دوباره آن فرهنگ و مدیریت به کامل شدن این عزم و ... یعنی رشد پلکانی این مفاهیم در جامعه که منجر به مقاوم شدن ساختار کشور می شود...</p> <p>اینها شاید در ذهن ما ایده آل انگاشته شود ؛ چون به "روزمره گی" و حل کردن مشکلات از راحت ترین راه ممکن عادت کردیم ، می توانید صحبت‌های اخیر آقای رحیم پور ازغدی را بخوانید ...</p> <p>حال کار کردن ندارند...</p> <p>کره جنوبی ، همت کرد...</p> <p>اگر برخی مان می گویند اصلاحات مایو در چین جواب داد ، مبارزه گاندی پیروز شد، ژاپن و کره جنوبی چه شد و چه و چه ... به این خاطر بود که آنها متناسب با تعریف فرهنگ و مدیریت خودشان "همت" کردند...</p> <p>لیس للانسان الاماسعی ...</p>	<p>۱. نیروی انسانی ما ده میلیون دانش‌آموخته‌ی دانشگاه‌ها بیش از چهار میلیون دانشجوی میلیونها نیروی مجرب و ماهر</p> <p>۲. منابع طبیعی مجموع نفت و گاز ما از همه‌ی کشورهای دنیا بیشتر است</p> <p>معادن طلا و معادن فلزات کمیاب سنگ آهن، سنگهای قیمتی، انواع و اقسام فلزهای لازم و اساسی</p> <p>۳. موقعیت جغرافیایی با پانزده کشور همسایه هستیم و حمل و نقل ترانزیت داریم در جنوب به دریای آزاد و در شمال به آبهای محدود منتهی میشود</p> <p>۳۷۰ میلیون جمعیت در همسایه ما زندگی میکنند</p> <p>۴. زیرساخت‌های نرم‌افزاری و سخت‌افزاری سیاستهای اصل ۴۴، سند چشم‌انداز زیرساخت‌های گوناگون مثل جاده و سد و پل و کارخانه</p>	
<p>شاید کسی بگوید مثلا ما از ظرفیت مان که نفت است می خواهیم استفاده کنیم ، نمی شود چون از ما نمی خرند یا پول معادلش برنمی گردد یا ...</p> <p>اشتباه همین جاست ، ظرفیت ها را خوب نشناخته ایم . "منابع زیر زمینی" را با ظرفیت اشتباه نگیریم ...</p>	<p>آیا با وجود تحریم‌های اقتصادی می توان از ظرفیت‌های کشور استفاده کرد؟ ما در بسیاری از مسائل دیگر هم در عین تحریم توانسته‌ایم به نقطه‌های بسیار برجسته و بالا دست پیدا کنیم؛ مثل تولید علم، مثل صنعت و فناوری.</p>	

<p>این کمی به هوشمندی و "دیدن دور و برمان" نیاز دارد.</p> <p>مضافا به اینکه تجربه تمام نشدنی ۸ سال را داریم ...</p> <p>مستند "جلوه ای دیگر از نصرت الهی" در یکی از فصولش از ساخت خنثی کننده مواد شیمیایی که در داخل ساخته شده است صحبت می کند و خیلی خیلی خیلی چیزهای دیگر که رسانه ای نشدند...</p>		
<p>تولید ملی ...</p> <p>وقتی اتفاق می افتد که تولید کننده دلگرم باشد . چه طور دلگرم می شود :</p> <p>حمایت مسئولان با قانون گذاری ، برخورد با مفسدان ، یکرنگ شدن با مردم و ...</p> <p>حمایت مردم با خرید ؛ یعنی اعتمادی در مردم شکل بگیرد که علاوه بر خرید اقلام با کیفیت ایرانی ؛ ریسک خرید کالای با کیفیت کمتر از نمونه خارجی اش را بکنند ؛ این اعتماد وقتی شکل می گیرد که مردم نبینند عده ای از واردات فلان کالای خاص و یا فروش بی کیفیت فلان محصول داخلی خاص سود هنگفت می برند و در عوض فقط توجهی ویتیرینی به کیفیت و حمایت از مصرف کننده می کنند!</p>	<p>اگر تحقق اقتصاد مقاومتی ممکن است، الزامات آن چیست، چه کارهایی باید انجام بگیرد؟</p> <p>۱. مسئولان باید از تولید ملی حمایت کنند</p> <p>۲. صاحبان سرمایه و نیروی کار که تولیدگر هستند، باید به تولید ملی اهمیت بدهند</p> <p>۳. صاحبان سرمایه در کشور، فعالیت تولیدی را ترجیح بدهند بر فعالیت‌های دیگر</p> <p>۴. مردم در همه‌ی سطوح، تولید ملی را ترویج کنند</p>	

مراقب باشیم اینگونه تعاریف در ذهنمان شکل نگیرد:

ما در بدر و خیبریم ... اصلاح الگوی مصرف را باید در جامعه پراکند...	کم بخوریم ، کم مصرف کنیم ، کم ... ما در جنگ هستیم ، ما در "شعب ابی طالب" هستیم !!
اینکه خودمان را در میدان جنگ بدانیم خوب است ولی اینکه بخواهیم استرس جنگ را در روان مردم پمپاژ کنیم ، اشتباه است...	اقتصاد ریاضتی ، اقتصاد زمان جنگ و ...
نقش دستگاه های اجرائی ، قانون گذار و عزم دستگاه قضا برای مقابله با فساد ؛ مکمل عزم ملی است...	در برآورده شدن شعار سال (کلا این هدف) فقط "عزم ملی" و "مردم" را موظف بدانیم ...
در اوایل سال مطلبی با عنوان "مکس کمک نکن!" نوشته شد ... آن مطلب مرتبط است	این قضیه را شعار بیانگاریم و فقط در و دیوار را پر کنیم که ...
اقتصاد مستحکم و اقتصاد دانش محور را با اقتصاد سوسیالیستی اشتباه بگیریم و مدام به تجربه شکست خورده کشورهای کمونیست ارجاع دهیم...	ضعف علمی در مقابل این پارادایم داشته باشیم ...
نحوه احتجاج و مواجهه ما با این پرسش ها ؟	در گپ و گفت های رایج در صف نان و کلاس درس و مهمانی ها ... چه چیزهایی می شنوید؟

تهیه کننده :

کارگروه اقتصاد مقاومتی پژوهشگاه بسیج دانشجویی دانشگاه آزاد کرج - بهمن ماه ۱۳۹۳

منابع:

- فرمایشات مقام معظم رهبری (مدظله العالی) در اول فروردین ۱۳۹۳

- سایت khamenei.ir

- مطالعات نگارنده